

være rigtigt at gaa til Amtsskolekonsulenter, til Mænd, som særlig ofre sig for denne Gerning, men jeg tror, at i Øjeblikket skal man hverken gaa til det ene eller det andet, og heri er jeg blevet bestyrket ved at høre paa Forhandlingerne i dette Ting, idet alle eller i alt Fald saa godt som alle af de Partier, som staa udenfor Venstre, have været enige om at være imod det Forslag, som er stillet af den højtærede Kultusminister med Hensyn til Provstikonsulenternes Stilling. Derimod har man været højst uenig om, hvad der skulde sættes i Stedet; nogle have ønsket et pædagogisk Tilsyn, som ikke skulde være vejledende, saaledes det ærede Medlem fra Kerteminde (Eduard Larsen), andre have ønsket et pædagogisk Tilsyn, som skulde være vejledende, gennem Provstikonsulenterne, atter andre som de ærede Medlemmer for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) og Odense Amts 2den Valgkreds (H. L. Møller) have holdt stærkt paa, at man skulde have Amtskonsulenter. Dette viser netop, hvilken Uklarhed og Usikkerhed der hersker med Hensyn til, hvad man skulde attraa, og den selv samme Usikkerhed, som hersker her i Tinget, hersker mellem Lærerne. Skulde der holdes Afstemning mellem Lærerne i dette Øjeblik, vilde en Del — jeg ved ikke hvor mange — stemme for Amtskonsulenterne, andre for Provstikonsulenterne. Men jeg tror oprigtigt talt, at de fleste af Lærerne, navnlig af Lærerne paa Landet, vilde stemme for at beholde det Tilsyn, vi have, det, som er kaldt det andet Trin. Saaledes tror jeg, det faktiske Forhold er. Gaar man til Forældrene, er Forholdet det, at utvivlsomt det aldeles overvejende Antal, navnlig paa Landet, vil sige: Hvad skulle vi dog med nye Embedsmænd, hvad skulle vi med dette nye Tilsyn, lad os beholde det gamle, det er stadig blevet bedre og bedre; det gaar nok, vi ønske det ikke anderledes. Man har Ret i, at vort Provstiltilsyn saa langt fra er blevet ringere med Aarene, at det tværtimod absolut er blevet bedre. Jeg mindes endnu den Tid, da der var en vis Højærværdighed over Provsterne, naar de vare ude paa Tilsyn. Denne Højærværdighed er efter mit Skøn aldeles forsvunden. Jeg kender Provster, der som ganske jævne Mænd

uden at melde det i Forvejen gaa ind og sætte sig i Skolen og høre paa Lærerne og selv tale med Børnene og med Læreren til stor Fornøjelse baade for Børn og Lærere. Saaledes skal det være, som det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds sagde: En ret Tilsynsmand skal optræde ikke som en Herre, men som en Tjener, der skal beflicte sig paa at række en hjælpende Haand og virke opmuntrende uden at virke dominerende.

Saaledes tror jeg, Forholdet i Almindelighed er, og derfor tror jeg ikke, der føles nogen Trang til en Forandring heri. Det anser jeg for at være det rent faktiske Forhold, og saa maa jeg sige, at Principrytteri er det, man sidst af alt skal gøre sig skyldig i, man maa helst tage Forholdene, som de ere, og ikke spekulere over, hvad der under disse eller hine Forudsætninger kunde være bedst; man skal tænke paa, hvad der er tjenligt i det Øjeblik, vi skulle bruge det. Jeg skal her anføre et Ord af den bekendte Vismand Solon. Der fortælles, at da han havde givet Love for sin Fædreneby Athen, rettede en af hans Venner det Spørgsmaal til ham: Sig mig, Solon, har du nu givet de bedste Love, som du kender, for din Fædreneby? og saa svarede Solon: Det vil jeg ikke sige, men jeg har givet de bedste Love for Borgerne i min Fædreneby, som de kunne tage imod. Dette, at indrette Lovene saaledes, at de kunne forstaaes af det Folk, som de gives for, at Folket kan tage imod dem med Velvillie og Forstaaelse, er en Grundregel, som jeg tror, at alle, der tage Del i Lovgivningsarbejdet, skulde søge at lægge sig paa Sinde, og det, tror jeg, gælder særlig i dette Tilfælde. Derfor vil jeg sige: Lad os i dette Øjeblik slet ikke tænke paa hverken Provstikonsulenter eller Amtskonsulenter, lad os nøjes med at vedtage en Ændring med Hensyn til Skolekommissionen, dens Valg og dens Virksomhed. Dette, tror jeg, vil være tilstrækkeligt; saa tror jeg, som det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (H. L. Møller) ogsaa bemærkede i Gaar, at heraf naturligt følger, at man maa lade de nuværende Skoledirektioner og Skoleraad blive, som de ere. Med Hensyn til Skoleraadene kan jeg